

Eksamite eel: rabelemine, eratunnid, ärevus

Ekspress jälgib nelja abiturienti teekonda riigieksamite-eelsest ettevalmistusest kuni eksamitulemuste selgumiseni.

OTTO OLIVER OLGO

otto.olgo@ekspress.ee

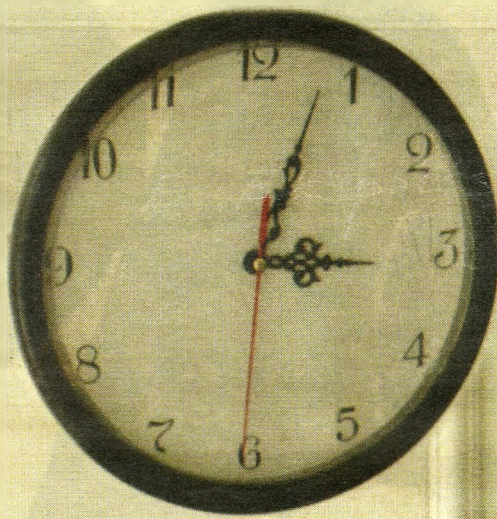
Vokolaaditahvel haihtus laua pealt justkui nõiaväel. Klassivend niheles toolil, imedes pastakast välja kõige hiilgavamad kirjandid teemal: „Kas inimkond saab ise oksa, millel ta istub?”

12. klassi riigieksamiteni on Ekspressi ilmumise ajaks jäänud natuke vähem kui poolteist kuud. Eksamite formaat on aja jooksul muutunud – matemaatika eksam on taas kohustuslik (ehkki on võimalik valida „laia” ehk raske ja „kitsa” ehk lihtsa variandi vahel); eesti keele eksamil ei nõuta enam ilukirjanduslikku kunsteid, vaid piisab lühikirjandist ja tekstianalüüsist. Ehkki viimasega jäävad õpilased natuke jänni, räägivad emakeeleõpetajad.

Jälgime sel aastal nelja abiturienti õpiteekonda eksamite-eelsest ettevalmistusest kuni eksamitulemuste selgumiseni. Eesmärk on valgustada lugejaid, kuidas eksamid mõjuvad abiturientidele ja kas kuulujutud (kurnavate) eksamite kohta vastavad tõele. Näiteks osa (enamjaolt eliitkoolide) õpilaste neurootiline seisund nädalapäevad enne eksameid.

Eksperimendis osaleb neli õpilast kolmest koolist – kaks õpilast Pelgulinna gümnaasiumist, üks Saku gümnaasiumist ja õpilane ühest Eesti eliitkoolist (tema soovis anonüümseks jääda). Kõnekas fakt: kolm õpilast ei pelga oma näo ja nimega eksperimendis osaleda, aga eliitkooli õpilane ei soovi seda, kuna mõni õpetaja või kooli juhtkond võib hakata viltu vaatama ja riidlema. Koolide pingereas (lõpueksamite põhjal) on Pelgulinna gümnaasium paiknenud viimastel aastatel 137., 163. ja 140. kohal, Saku gümnaasium 38., 22. ja 48. kohal ja eliitkool olnud stabiilselt esitosinas.

Tutvustame sel nädalal nelja õpilast lühidalt – millised on nende ambitsioonid, eesmärgid ja mõtted. Veebis avaldame nende kirjutisi korra kahe nädala tagant, lehes ilmub järgmine ülevaade natuke enne eksamite algust.

FOTOD ANNIKA HAAS KARLI SAUL, MADIS VELTMAN, ERAKOGU

BRITTA JÜRGENSON (18), PELGULINNA GÜMNAASIUM

Tumedapäine aktiivne tüdruk Britta õpib Raiduga samas klassis (kus lisatundides lahendatakse nuputamisülesandeid ja tegeletakse robotikaga). Erinevalt Raidust näib Britta tundvat ennast pragmaatilises klassis kui kala vees – õppeainetest hindab ta enim bioloogiat, keemiat ja matemaatikat. Ja sporti. Ei tohi unustada sporti.

Brittal on ka konkreetsem plaan tulevikuks: proovida sisse saada Sisekaitseakadeemiasse, Tartu ülikooli või Tartu Tervishoiu Kõrgkooli. Kui mingil põhjusel peaks eksamid nurjuma, võtab neiu õppimisest aasta vabaks. Erialadest läbisid Britta valikusõela füsioteraapia, kirurgia, juura ja erinevalt levinud stereotüübist ka vanglaametniku töö.

Tüdruku hindend on neljad-viied, aga ta ei taha nendele lootma jääda. Ta käib regulaarselt Tallinna Tehnikaülikooli matemaatikakursustel ja võtab lisaks eraldi tunde oma matemaatikaõpetajalt. Eesti keele proovieksam läks Brittal hästi, inglise keele osas võiks enesekindlus paraneda. Kooli komplekseksami pärast suretseb Britta õige vähe.

Britta lubab lõhkelt, et võib Raidule matemaatikat õpetada, kui too abi palub.

VÕIB-OLLA VANGLAAMETNIKUKS: Matemaatikasõber Britta klõb nli Sisekaitseakadeemia kui Tartu Tervishoiu Kõrgkooli poole.

LINNA ELIITKOOLI ABITURIENT EHK LEA

Lea on natuke ummikus. Mõtteid tuleviku jaoks on palju nagu kraami Tootsi taskutes, aga teisalt on need korrapäratud. Keskendumise asemel tunneb Lea vajadust rabeleda, et kontrolltööde ja tunnikontrollidega järje peal olla. Ei jagu aega mõtete sorteerimiseks.

Ta teab, et humanitaarained meeldivad sisimas suts rohkem, isegi vene keel. Aga ta ei jää varju ka reaalinetes. Tõsi, matemaatika ja füüsika kontrolltööd on Lea jaoks sama meeldivad kui määrõigas ploomimoosiga.

Aga mis see loeb, et humanitaarained meeldivad rohkem, võib retooliliselt küsida. Leal oli kunagi kindel plaan minna pärast gümnaasiumi kõvasse välisülikooli, et end proovile panna, aga nüüd juurdleb, kas tasub investeerida raha esimese välismaa ülikooli eriala peale, mis kandideerimisel pähe tuleb. Ei, pigem minna välismaale magistriastmes.

Eesti ülikoolilinnadest eelistab Lea Tartut. Tallinnas pole päris seda tudengivaimu ja -kvaliteeti mis Tartus. Lisaks näib Tartu ülikool humanitaarainetes tugevam.

Vaheaasta-variant ahvatleb ka. Kui oled kolm aastat päevast päeva eliitkooli pinge ja koormuse all õppinud,

siis kohe uuesti edasi õppima minna näib kurnav. „Veedan päeva koolis, söidan koju, hakkan kohe uuesti õppima ja paljud vestlused sõpradega keerlevad kuidagi kooli ümber. Tahaks koraks puhata, natuke hinge tõmmata ja iseendale pühenduda. Arvan, et kui aeg maha võtta ja lihtsalt ennast avastada mõnda aega, on ehk palju lihtsam leida see asi ja plaan, millele oma järgnev eluetapp pühendada,“ lausub Lea Ekspressile.

Enne on vaja eksamid ära teha. Lea kardab emotsionaalset pinget ja ärevust, mis võivad tulla enne eksameid – närvisus on rikkunud ära nii mõnedki kontrolltööd gümnaasiumis. Mõne eksami puhul, näiteks matemaatika, polegi nii oluline, mis see punktiskoor lõpuks on: peaasi, et pole piinlikult väike. Matemaatikaga ei taha nagunii tulevikus jännata.

Elu armastab seevastu ironiat. Just matemaatikat õpetatakse Lea eliitkoolis sel aastal väga intensiivselt. Õpetajad annavad tunnis massiliselt ülesandeid ja toonitavad veakohti. Eesti keele õpetaja jääb silma hulga inimlikuma suhtumisega ja rahulikuma tempoga. See tõttu on ka tahe seal pingutada võimsam.

KARL-THOMAS KALLASMAA (18), SAKU GÜMNAASIUM

„Saku gümnaasium on kindlasti üks kõvemaid „maakoole“, võtab vaikselt juba eliitkooli nägu, ehkki mingit survet eksamite osas üldse ei taju,” ütleb pikka kasvu Karl-Thomas (edaspidi Karl) ajakirjanikule kooli näidates. Ta noorem vend **Kenneth** lippab samal ajal mööda koridori. Saku gümnaasium on Kallasmaa perekonnale kodukooliks.

Karl õpib Sakus kaheteistkümnendat aastat järjest ja ei kahet-

LÄBINISTI HUMANI- TAAR: Karl-Thomas on oma kooliga väga rahul ega pabista lõpueksamite pärast.

10. klassis higistasin vahel eksamitele mõeldes nii, et und ei tulnud, aga enam küll mitte. Lisaks tegelen saja koolivälise asjaga – pole lihtsalt aega pabistada.”

Karl-Thomas Kallasmaa

se üldse, et jättis 9. klassi lõpus Vainalinn Hariduskollegiumi teatriklassi katsetele kohale sõitmata. Saku on tuus! Kool on renoveeritud ja modernsete klassidega, kõrval tartaankattega suur staadion. Sportliku eluviisiga Karlil polegi muud vaja. Ahjaa, klassikaaslased on ka mõnused.

Humanitaarklassis õppiva Karli tugevamad küljed on ajalugu, kirjandus ja inglise keel. Sarnaselt Raiduga pelgab temagi matemaatika(eksami)t, sest reaalineteaks õppimine ajab õhtuti kodus pea valutama. „Aga ausalt öeldes, tänaseks on mu üldine hirm eksamite ees ka- hanenud murututi tasemele – mul

on olnud kolm aastat aega pabista- da ja õppida. Mäletan, et 10. klassis higistasin vahel eksamitele mõel- des nii, et uni ei tulnud, aga enam küll mitte. Lisaks tegelen saja koo- livälise asjaga – pole aegagi pabis- tada,” ütleb pealtnäha muretu Karl Ekspressile.

Tulevikus näeb Karl end teatris,

näiteks. Aga siis peaks minema Vil- jandisse, Eesti Muusika- ja Teatri- akadeemia tänavu uusi õpilasi vas- tu ei võta. Teatri kõrval vaeb noor- mees ka majandusega seotud eriala- sid, soolas on ka välismaa-variante.

Seega, nagu ka Rait, eelistaks Karl-Thomas Eestisse jääda. Pole meie kõrgharidusel viga ühti.

RAIT FELS (19), PELGULINNA GÜMNAASIUM

TEMA JÄÄB: Rait Fels teab, et tahab pärast gümnaasiumi lõppu jääda Eestisse edasi õppima.

Neljast õpilasest esmapilgul kõige bo- heemlikuma ja vahetuma mulje jät- tev Rait õpib Pelgulinna gümnaasiumi matemaatika-loogika (endise nimetu- sega reaalkallak, mida kool ise nimetab pragmaatiliseks suunaks) kallakuga klas- sis – teine võimalus olnuks valida kunstikallakuga klass, aga Raidule tundus see suund 9. klassi lõpus mõistlikum.

Rait hindab sporti ja kitarrimängimist. Raidu spordikirg on sedavõrd tugev, et ta mõlgutab mõtteid spordiajakirjandus- se sisenemisest või spordimeditsiini õp- pimest. Aga variant oleks ka kitarri õppi- mine Georg Otsa nimelises muusikakoo- lis. Või merebioloogia Tartus. Või isegi sõ- jakool, sest ekstreemne värk läheb Raidu- le peale.

Välismaale Rait igatahes ei kipu.

Eksamitest peab Rait tähtsaks eesti ja inglise keelt. Mata kohe üldse ei taha su- juda ja ausalt öeldes – ega ta ei tahagi tu- levikus õppida midagi, mis nõuaks erili- si matemaatikuvõimeid. Valikeksamina peab Rait läbima Pelgulinna gümnaasiumi kohustusliku komplekseksami (tead- miste kontroll igast õppeainest), mis on noormehe hinnangul veidi *bullshit*.

Rait ei ole erilisi ettevalmistusi eks- amiteks veel teinud. Ka õpetajad ei võta

veel eksamite teemasid põhjalikumalt ette. Rait keskendub seetõttu hoopis eel- misel aastal tegemata jäänud kohustusli- ku uurimustöö lõpetamisele, mis tekitab

piisavalt stressi. „Kui peaksin midagi üt- lema noorematele õpilastele, siis – hakake kohe õppimisega pihta. Asjade kuhjumisel ei pruugi hiljem saada järjele!”

